

entró que se'n penedescha<n> e vengessen a esmena», *Usatges* (NCL., 135); «lo papa respós: —Nós justament havem enantat contra lo vostre rei; i qui açò no creu, siats cert que és vedat e *descombregat*», Muntaner, § 104 (Casac. III, 26.32). Rectificant *AlcM*: no es pronuncia *kumbréga* en cat. oriental, sinó *kumbréga*: forma general, analògica com *péga*, *aixéca*, *peça*, *dèsa*, *sembra*, etc. Com a nom d'acció abstracte el català va recórrer a l'infinitiu substantivat [1482]: «en aquell moment passava un *combregar*»: «confessarse --- aportar lo *combregar* al malalt: deferre aegrotosacram Eucharistiam; *combregar*: sumere sacram Euch.; extremunciar ---», OPou (*TbPu.*, 241); eiv. «*combregà*: viático» (PzCabrero). Sobre l'evolució fonètica, *LleuresC*, 303, 302.

DERIV.: *Combregador*; *combregament*; *combregant*. Cultismes: *Comunió* [*VidesR*, S. XIII: «panal <li va privar> la *comunió* l'apostoli», fº 75v1, n. 78, trad. *communione privatus*, 198.19] II. *communio*, -onis; *comunione*. Amb el sentit etimològic conservat, *comunicar* 'tenir comunicació' [Llull], *comunicació* [segle xv]; *comunic*; *comunicable* [JoMartorell], *comunicabilitat*, *comunicador*, *comunicant*, *comunicat*, *comunicatiu* [c. 1500], *comunicatori*. *Excomunicar* [segle xv]; *excomunió* [S. xv]; *excomunicació* [S. XIII]; *excomunicable*, *excomunicador*.

+*Combrer*, *combret*, V. *escombrar*

COMBRETÀCIES, derivat savi del ll. *combrētum*, nom d'una planta (Dfa.).

Comburent, *combustible*, *combustió*, V. *urent Comdor*, V. *comte*

COMÈDIA, pres del ll. *comoedia* i, aquest, del gr. *κωμῳδία* id., en part per conducte de l'italià; en grec és derivat de *κωμῳδός* 'actor còmic', compost de *κῶμος* 'festa amb cants i balls' i *ᾠδή* 'jo canto'. □ 1.ª doc.: fi S. XIV, Eiximenis; c. 1472, Joan Esteve: «est villanus cantus, vel qui tractat de rebus rusticanis —» (fº d6). I crec que se'n podria assenyalar algun cas referit clarament al poema de Dante, si més no en el títol de la seva literal i artificiosa adaptació o calc per Andreu Febrer (1429); el *DTo*. ja en l'ed. de 1640, i molt més en la de 1660, en dóna moltes variants fraseològiques i terminologia.

DERIV.: *Comediant* [*DTo*. 1660 «histrion, comoedus, actor scenicus, tragoedus»], de l'it. *comediante* [Danzanti, segona meitat S. XVI], mot pertanyent al tipus formatiu de noms en -ante derivats directament d'un substantiu (no d'un verb), procediment típicament italià, veg. Migliorini, *VRom.* I, 69; 'farsant, el qui fa el paper d'allò que no és' [1839, Lab.]: «quin comediant!, quin alet!, pobra noya si l'escolta», Narcís Oller, *La Papallona*, 59; *comediante* [1695, Lacav.; 1803, Belv.] «son sensillas --- y honestas --- si bé que vuy dia lo luxu y la moda vinguda de las comediantas, Francesas, etc., ha alterat en molts y moltas lo bon ordre en la pureza dels costums» (Maldà,

Excursions, p. 6).

CPT.: +*Comediògraf* [princ. S. XX, se l'aplicaven ja Ign. Iglésias i Pous i Pagès], calcat de l'it. *co(m)mediografo* [c. 1600]. Còmic [1500], pres del ll. *comicus*, gr. *κωμικός* id., derivat de *κῶμος*; +*comicitat*; *comicastre*; *comiquejar*.

Comedir, V. DCEC *Comedor* probablement mala grafia per *comodó* (que és com pronuncien a la Ribera de Ció), derivat de *còmode*, perquè tapa còmodament les intimitats dels qui s'estatgen en el carro (cf. el cast. *comodín*) *Comell*, *comella*, *comellar*, *comellarada*, V. *coma* (CÓM) *Comello*, V. *colomello* *Començ*, *començable*, *començador*, *començall*, *començalla*, *començament*, *començant*, *començar*, V. *iniciar* *Comendable*, *comendatari*, V. *manar* *Comenegar*, V. *combregar* *Comenera*, V. *colmo* *Comensal*, *comensalia*, V. *mesa*

COMENT, 'juntura de les taules o fustes que formen el buc d'una embarcació', potser de *cosment, contracció de *cosiment*, amb el sentit de *costura*, que és el terme que significa el mateix en castellà. □ 1.ª doc.: 1924, Amades-Roig, *BDC* XII, 24, 115; *Dfa.*; *AlcM*.

Coment 'comentari', *comentació*, *comentador*, *comentar*, *comentari*, *comentarista*, V. *ment* *Comerç*, *comercial*, *comerciant*, *comerciar*, *comerxada*, *comerxós*, V. *mercè* *Comès*, *comesa*, V. *cometre* (METRE)

COMESTIBLE, pres del ll. tardà *comestibilis* 'menjable, mengívol', derivat de *comēdere* 'menjar' (part. *comestus*) i aquest de *ēdere* id. □ 1.ª doc.: 1754.

«En lo referit carrer major, quedan dos plassas, que són la de *comestibles* ---», c. 1800, B. de Maldà (*Excursions*, p. 91). No és un castellanisme, com semblen creure alguns, sinó un cultisme; però és veritat que se n'abusa, emprant-lo en casos en què foren més adequats i naturals *mengívol* o *menjable*.

DERIV.: Rarament s'ha dit *comestió*. De la mateixa arrel llatina: *Inèdia*. *Obès* [1840, Lab.]; *obesitat* [pres del ll. *obēsus* id., participi de *obedere* 'rosegar', 'menjar', pròpiament 'el qui ha menjat molt', id.]. *Estiomen* 'corrosió d'una part carnosà del cos', pres del gr. *ἐσθίουμενος* participi pasiu de *ἐσθίω* 'jo menjo', de la mateixa arrel que el ll. *edere*; *estiomenar-se* [la nafra --- *s'estiomena*], JRoig, *Spill*, 9672]; *estiomenat*.

Cometa, V. *coma* III *Cometedor*, *cometent*, V. *metre* *Cometes*, V. *coma* II *Cometre*, V. *metre*

COMÍ, 'fruiteta semblant a l'anís o matafaluga', del ll. *cūminum* i, aquest, del gr. *κῦμινον* id. □ 1.ª doc.: 1220. En una lleuda d'aquesta data, *RFE* VIII, 342. Després *comí* i *comí douç* en la Tarifa de Barcelona de 1271 (*EntreDL* I, 155ss., 18, i gloss.); *comins* en la *Quaresma* de StVicentF (235.140); en